



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere  
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem  
libros partitum**

**Marulić, Marko**

**Coloniæ, 1532**

**VD16 M 1298**

de charitate erga inimicos. cap. 3.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-35578**

diligere captiuos, & funerare defunctos. Atque hæc fe-  
re sunt charitatis pietatisque officia lucis æternæ mer-  
cede compensanda, nisi forte aliquo inanis iactatiæ fu-  
mo infecta fuerint atque obscurata; de quibus singulis  
erit suo loco differendum. Interim autem etiam inimi-  
cos amare a domino discamus.

De charitate erga inimicos  
Caput III.

**D**iligite (inquit) inimicos vestros, benefacite ijs  
qui oderunt vos, & orate pro persequentibus Mat. 5  
& calumniantibus vos. Quoniam tribus quidē  
modis ab aduersarijs nostris offendimur, his iisdem vt  
illis propitiemus iubemur, hoc est, corde, opere, & ore.  
Illi in corde odium seruant, tu retine dilectionem: illi  
opere lædunt, tu beneficijs contende: illi ore detrahunt  
conuittantur, maledicunt, tu pro eis vt sese corrigant,  
& correcti saluentur deprecare, sequitur enim: Vt sitis  
filij patris vestri qui in cælis est, qui solem suum oriri  
facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniu-  
stos. Vide quāta est huiusce dilectionis merces, bonum  
pro malo reddendo filij dei efficitur, deoque similes  
reddimur. Ille solis pluuiæque beneficium, hoc est, tem-  
poralium bonorum vsum, tam malis quam bonis com-  
munem esse voluit: vt tu & charitatem tuam sicut cum  
amicis, ita & cum inimicis communices, omnibus pro-  
desse, nulli nocere cupiens. Quid aut inter amicorū in-  
imicorumque dilectionem intersit, declarat, dicens: Si  
enim diligitis eos qui vos diligunt, quam mercedem  
habebitis? nonne & publicani hoc faciunt? Et si saluta-  
ueritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis?  
nonne & ethnici hoc faciunt? Amare quippe amantem  
naturæ lex est: amare vero inimicum, filiorum dei pro-  
prium est & sectatorum **C H R I S T I**. Quamob-  
rem concludens ait: Estote ergo vos perfecti, sicut  
& pater vester celestis perfectus est. Sicut ille perfectus  
est secundum immensitatem diuinæ naturæ, ita & vos  
estote perfecti iuxta mensuram atq; paruitatem natu-  
ræ vestræ hūanæ, sed nemo in se confidat, vnusq; im

becillitatis suæ memor, ad illum qui solus potest omnia, confugiat, & ab ipso gratiam postulet, sine qua perfecti esse non possumus. Porro quemadmodum superius diximus, proximum esse diligendum, eodem fine & inimicus erit diligendus. Id enim ei potissime optandum est, id præstandum, ex quo ab iniuria cessando meliore speratur, & correctis tandem moribus creditur salutem consecuturus. Cæterum si illum qui tibi insensus est, tam peruersi inhumanique ingenij esse non ignoras, ut cum ei benefeceris, magis aduersum te insolenscat, cum submisit comiterque responderis, magis irritetur, huic tali præstabis beneficium, si a beneficijs cessaris, si a mitibus responsis destiteris, si tacueris, si denique furentem tacitus præterteris atque recesseris, ea duntaxat de causa, ut ille minus culpabilis sit, cum sæuierit minus. Quod si forte ideo inflatur superbia, quia diuitijs abundat, quia viribus præstat, quia rerum prosperitatibus fruitur, ac propterea melioribus inuidet, multos contemnit, nec paucos afficit iniuria, haud equidem illicitum reor, optare ei aliquam opum iacturam, corporis debilitatem, fortunæ minus ex sententia fluentis iniuriam, ut elati animi vulnus, quod lenibus medicamentis suppuratur, asperioribus curetur. Videndum tamen, ne dum talia imprecaris illi, a quo mali aliquid sustines, odium vel inuidia te moueat, sed sola prouocet charitas, qua inimicum tuum meliorem effici cupias, non miserius, & emendatum, non afflictum, neque hoc propter te, ne ille tibi noceat, sed propter deum, ne deus offendatur, & proximum, ne domino suo peccando pereat. Dicit aliquis arduum nimis & difficile esse, in eos beneuolentiam seruare, a quibus grauius offensus fueris. Difficile quidem esse fatemur, impossibile negamus. Hoc fecit Dauid erga Saulem regem, & Absolonem filium, utriusque necem fleuit, cum uterque vitæ eius fuisset insidiatus, & alter eidem gloriam militarem inuideret, alter regnum. Stephanus quoque protomartyr pro illis a quibus lapidabatur orauit. & Paulus de ijs qui ipsi infestierant, Cupio (inquit) anathema fieri a domino pro fra

Dauid.

Stephanus.  
Paulus.

que necem fleuit, cum uterque vitæ eius fuisset insidiatus, & alter eidem gloriam militarem inuideret, alter regnum. Stephanus quoque protomartyr pro illis a quibus lapidabatur orauit. & Paulus de ijs qui ipsi infestierant, Cupio (inquit) anathema fieri a domino pro fra

tribus meis. Ante istos dominus noster Iesus Christus eis a quibus ut interimeretur comprehensus fuerat, usque adeo beneficium se praestitit, ut vni eorum abscissam auriculam statim restituerit, sanamque reddiderit, & discipulum suum quicum absciderat, increparit. Denique pro illis a quibus vincula, colaphos, flagella, vulnera, fel, atque acetum passus fuerat, in cruce pendens ignoscere petiit, & errorem excusauit: Pater (inquit) ignosce eis, quia nesciunt quid faciunt. Talem itaque se inimicis suis exhibuit charitatis magister, quales nos, si per se fieri volumus, esse debere praecipit. Non meretur dici eius discipulus, quisquis aliter aduersus inimicum suum animatus fuerit. Ac ne quid excuses, ne quid caueris, non tuberis in homine amare odij crimen, sed dei opus hominem ipsum. Quomodo autem deum diligis, si opus eius perire concupiscis? Quam ergo graue peccatum sit, hominem odisse, hinc iam speculari incipiamus, ut cum cognouerimus quantum hoc cauendum sit, magis ad quemquam amandum animo alliciamur.

¶ De malo odij. Caput III.

**O**pus dei odit, quod hominem odit. Quomodo autem potest deum diligere, qui id quod ab illo factum est valde bonum, non diligit? Porro deum nolle diligere, qui prior dilexit nos, quid est aliud, nisi reprobos imitari spiritus, & ab eo a quo conditus es, desciscere atque alienari? Cum ergo is qui homini male operatur, conditori eius aduersetur & diabolum sequatur, restat ut cuius mores sequitur, cum eodem supplicia in inferno patiat. Falluntur illi qui odium suum excusant dicentes, malos homines deo quoque inuisos esse, iuxta illud, Odiui ecclesiam malignantium, & cum impijs non sedebo. Et illud, Ite maledicti in ignem aeternum, & quos deus odit (inquit) cur eosdem & nobis odisse non licet? Non omnia seruo conueniunt, quae conueniunt domino. Domini interest imperare, seruo obedire, ad dominum pertinet pro scelere punire, ad seruum pati & beatam, non inferre. Odiui ecclesiam malignantium, inquit do-

R